

Sygnatura akt IV P 50/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Ż., dnia 6 października 2016 r.

Sąd Rejonowy w Żaganiu IV Wydział Pracy w następującym składzie:

Przewodniczący: Sędzia SR Paweł Jabłoński

Protokolant: kierownik sekretariatu Mariola Siczynska

po rozpoznaniu w dniu 6 października 2016 r. w Żaganiu

sprawy z powództwa T. S.

przeciwko Szkole Podstawowej im. Lotników Alianckich w I.

- o odprawę emerytalną

I. zasądza od pozwanej Szkoły Podstawowej im. Lotników Alianckich w I. na rzecz powoda T. S. kwotę 11.606,40 (jedenaście tysięcy sześćset sześć 40/100) zł. tytułem odprawy emerytalnej,

II. nie obciąża pozwanej kosztami sądowymi,

III. wyrokowi nadaje rygor natychmiastowej wykonalności do kwoty 2.188,15zł.

Sędzia SR Paweł Jabłoński

Sygnatura akt IVP. 50/16

UZASADNIENIE

Powód **T. S.** wystąpił z pozwem przeciwko **Szkole Podstawowej im. Lotników Alianckich w I.** o zasądzenie na jego odprawy emerytalnej.

W uzasadnieniu pozwu powód podnosił, że w pozwanej szkole pracował nieprzerwanie od 2000r., jako palacz, w kolejnych sezonach grzewczych od października do kwietnia następnego roku.

Zawierane z nim były umowy na czas określony, a w przerwach między umowami był osobą bezrobotną.

Umową poprzedzającą jego przejście na emeryturę była ta, którą strony zawarły na okres od 01.10.2014r. do dnia 30.04.2015r.

Prawo do emerytury nabył zaś od dnia 07.07.2015r.

Podał także, że nigdy nie otrzymał odprawy emerytalnej.

W odpowiedzi na pozew z dnia 05.09.2016r. pełnomocnik pozwanego wnosił o oddalenie powództwa w całości.

W uzasadnieniu pełnomocnik pozwanego podnosił, że powód T. S. był zatrudniony w Szkole Podstawowej w I. na stanowisku palacza, na podstawie omów zawieranych na czas określony obejmujących tzw. „sezon grzewczy”.

Ostatnia umowa z powodem faktycznie została zawarta na czas od 01.10.2015r. do 30.04.2016r.

Powód dochodzi odprawy w związku z przejściem na emeryturę, gdyż na podstawie decyzji ZUS z dnia 03.12.2015r., powodowi zostało przyznane prawo do emerytury od dnia 07.07.2015r. Natomiast ostatnia umowa poprzedzająca przejście na emeryturę upłynęła w dniu 30.04.2016r., a powód nie otrzymał odprawy z innego tytułu.

Pozwany stał na stanowisku, iż brak jest w tej sytuacji związku przyczynowego pomiędzy przejściem na emeryturę, a ustaniem stosunku pracy, w związku z powyższym powód nie jest uprawniony do otrzymania odprawy emerytalnej.

Dalej pełnomocnik pozwanego wskazywał, że powód był pracownikiem samorządowym, a podstawą do przyznania powodowi ewentualnie prawa do odprawy byłby art.36 ust.2 art. w związku z 38 ust. 3 ustawy z dnia 21.11.2008r. o pracownikach samorządowych i wywodził, że Sąd Najwyższy w swoim wyroku z dnia 2.10.2013r., (...). 14/13 stwierdził, że unormowanie wynikające z art. 38 ust. 3 ustawy z dnia 21 listopada 2008r. w myśl, którego jednorazowa odprawa przysługuje w związku z przejściem na emeryturę lub rentę z tytułu niezdolności do pracy, jest tożsame z regulacją art. 92 k.p., wobec czego przy rozwiązywaniu problemów interpretacyjnych powstających na tle tego unormowania szczególnie, uzasadnione jest uwzględnienie wypowiedzi judykatury na temat art. 92 k.p.

Pozwany nie kwestionował tego, że również pracownicy zatrudnieni na podstawie umów na czas określony są uprawnieni do nabycia prawa do odprawy, jeżeli istnieje związek pomiędzy ustaniem stosunku pracy, a przejściem na emeryturę. Takie, bowiem stanowisko zostało potwierdzone przez orzecznictwo m.in. w wyrokach Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 21.11.2012r., IIIAPa. 12/12, Sądu Najwyższego z dnia 26 listopada 2013r., II PK 60/13.

W ocenie pozwanego, w przypadku powoda wątpliwość powoduje jednak okoliczność, że mimo tego, że powód złożył wniosek o przyznanie emerytury w dniu 29.10.2015r. czyli w czasie trwania zatrudnienia, to emerytura została mu przyznana na podstawie decyzji z dnia 03.12.2015r., wstecz tj. od daty 07 lipca 2015r., kiedy powód nie pozostawał w zatrudnieniu. Powód był, bowiem zatrudniany na czas określony i przez okres około pięciu miesięcy każdego roku nie świadczył pracy.

Dlatego zdaniem pozwanego brak jest związku przyczynowego między przejściem na emeryturę, a ustaniem zatrudnienia i z tego względu pozwany odmówił wypłacenia odprawy.

W zaświadczeniu z dnia 30.08.2016r. pozwany pracodawca wskazywał, że wysokość spornej odprawy emerytalnej powoda wynosi 11.606,40 zł.

Na pierwszej rozprawie, w dniu 08.09.2016r., powód T. S. oświadczył, że domaga się od pozwanego odprawy emerytalnej w wysokości 6 - miesięcznej pensji i po zapoznaniu się z wyliczeniem wysokości spornej odprawy, załączonej do odpowiedzi na pozew, wnosił o jej zasądzenie we wskazanej w tym zaświadczeniu kwocie.

Podał, że wniosek o emeryturę składał pod koniec lipca 2015r.

Po rozwiązaniu ostatniego stosunku pracy jest na emeryturze. Nie podjął innej pracy. Jego emerytura wynosi ok. 2.200,00 zł., a w czasie swojej pracy zawodowej nie otrzymał nigdy odprawy emerytalnej ani rentowej.

Obecny na rozprawie pełnomocnik pozwanego pracodawcy wnosil o oddalenie żądania, a stanowisko stron nie uległo zmianie do zamknięcia rozprawy.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powód T. S. zatrudniany był przez pozwaną Szkołę Podstawową w I., w pełnym wymiarze czasu pracy, na stanowisku palacza centralnego ogrzewania, na kolejne okresy grzewcze poczynając do listopada 2000r.

Umowy zawierane były z powodem na czas określony, obejmujący okresy grzewcze, z reguły od października jednego roku do kwietnia roku następnego.

W okresach pomiędzy kolejnymi umowami zawieranymi przez powoda z pozwaną w zasadzie nie świadczył pracy.

Ostatnie dwie umowy zawarte z powodem obejmowały okresy: **od dnia 15.10.2014r. do dnia 29.04.2015r.** oraz **od dnia 01.10.2015r. do dnia 30.04.2016r.**

Kolejne okresy zatrudnienia powoda potwierdzane były świadectwami pracy sporządzanymi przez pozwaną.

Ostatnie zaświadczenie lekarskie o zdolności powoda do podjęcia pracy, w pełnym wymiarze czasu pracy, na stanowisku palacza centralnego ogrzewania, wydane zostało powodowi w dniu 07.10.2015r. i zachowywało swą ważność do 07.10.2018r.

Dowód: okoliczności bezsporne pomiędzy stronami, umowy i świadectwa pracy

potwierdzające okresy pracy powoda w pozwanej szkole, zaświadczenie

lekarskie – dokumenty w aktach osobowych powoda.

W 1998r., przed podjęciem pracy przez powoda w pozwanej szkole, występował on do ZUS z wnioskiem o rentę.

Decyzją z dnia 24.11.1998r. ZUS w Z. odmówił powodowi prawa do renty, ponieważ z orzeczenia lekarza orzecznika ZUS wynikało, że jest on zdolny do świadczenia pracy, a powód posiadał wówczas 25 lat i 3 miesiące stażu pracy.

Dowód: akta emerytalno - rentowe powoda (...), okoliczności

bezsporne.

Powód T. S. urodził się w dniu (...)

W dniu 30.07.2015r., a więc po ukończeniu 65 roku życia i przed ukończeniem 66 lat, złożył on w ZUS Inspektoracie w Ż. wniosek o przyznanie mu emerytury.

Z uwagi na to, że emerytury nie przyznano powodowi i nie została w tym zakresie wydana jeszcze jakakolwiek decyzja ZUS, w dniu 21.09.2015r., T. S. złożył podanie do Dyrektora Szkoły Podstawowej w I. o ponowne przyjęcie go do pracy w charakterze palacza centralnego ogrzewania na sezon grzewczy 2015/2016, które zostało pozytywnie rozpatrzone i w dniu 01.10.2015r. strony zawarły umowę o pracę na okres do dnia 30.04.2016r., a w dniu 07.10.2015r. lekarz stwierdził brak przeciwwskazań do podjęcia przez powoda pracy.

Dowód: okoliczności bezsporne w świetle dokumentów zawartych w aktach

osobowych powoda i aktach ZUS jw.

Po zawarciu tej ostatniej umowy o pracę z pozwaną, od dnia 01.10.2015r., powód T. S. przystąpił do pracy.

W następnym okresie stan jego zdrowia uległ pogorszeniu i był on niezdolny do pracy **od 30.11.2015r. do 30.04.2016r.**, to jest do końca trwania umowy.

Od dnia 30.11.2015r. do dnia 13.12.2015r. wypłacano powodowi wynagrodzenie chorobowe, a od dnia 14.12.2015r. do dnia 30.04.2016r. zasiłek chorobowy.

Od tego momentu powód leczył się nieprzerwanie z powodu kilku schorzeń, ostatni był hospitalizowany od 15.05.2016r. do 17.05.2016r., poprzednie jego okresy leczenia obejmowały: grudzień 2015r. – styczeń, luty i marzec 2016r.

Ostatecznie, orzeczeniem (...) ds. Orzekania o Niepełnosprawności z dnia 01.03.2016r. zaliczono powoda do znacznego stopnia niepełnosprawności, uniemożliwiającego mu podjęcie i kontynuowanie pracy, który to stopień niepełnosprawności zaistniał od dnia - **29.12.2015r.**

W okresie niezdolności do pracy i pozostawania przez powoda w stosunku pracy z pozwaną, w dniu 03.12.2015r., ZUS wydał decyzję, po rozpatrzeniu ponownego wniosku powoda z dnia 29.10.2015r., którą przyznał powodowi prawo do emerytury wraz z rekompensatą od 07.07.2015r., to jest od osiągnięcia wieku emerytalnego.

Łączący strony stosunek pracy wygasł z upływem czasu, na który strony zawarły umowę, to jest z dniem 30.04.2016r.

Po tej dacie powód jest niezdolny do pracy, leczyl się i będzie się nadal leczyl, a ponieważ miał już ustalone prawo do emerytury, nigdzie już nie podjął pracy.

W chwili obecnej T. S. korzysta tylko z emerytury.

Dowód: okoliczności bezsporne w zakresie twierdzeń powoda, a potwierdzone:

zaświadczeniem z dnia 16.09.2016r. (k.22), Karta leczenia szpitalnego i przebytych schorzeń k.23-25, orzeczenie o stopniu niepełnosprawności k.19, decyzja ZUS z dnia 03.12.2015r. w aktach ZUS i aktach sprawy oraz aktach osobowych.

W dniu 08.06.2016r. powód T. S. zwrócił się do pozwanego pracodawcy o wypłacenie mu odprawy emerytalnej.

Pismem z dnia 27.07.2016r. odmówiono powodowi jej wypłacenia, ponieważ powodowi emerytura została przyznana od dnia 07.07.2015r., gdy nie pozostawał w stosunku pracy.

Dowód: okoliczności bezsporne, pisma w aktach osobowych powoda.

Opierając się na tak ustalonym stanie faktycznym Sąd zważył, co następuje:

W ocenie Sądu, roszczenie powoda T. S. o zasądzenie na jego rzecz od pozwanej Szkoły Podstawowej w I. odprawy emerytalnej zasługiwało na uwzględnienie.

W niniejszej sprawie nie było pomiędzy stronami sporu zarówno, co do wysokości spornego świadczenia, jak i podstawy prawnej jego żądania - art.36 ust.2 art. w związku z 38 ust. 3 ustawy z dnia 21.11.2008r. o pracownikach samorządowych.

Bezspornym było pomiędzy stronami było i to, co wynika także z wyroku Sądu Najwyższego z dnia 01.04.2015r., w sprawie (...)136/14, że zwroty "przy przechodzeniu na emeryturę" (art. 21 ust. 1 ustawy z 1990 r. o pracownikach samorządowych) i "w związku z przejściem na emeryturę" (art. 38 ust. 3 ustawy z 2008 r. o pracownikach samorządowych), jedynie odsyłały do unormowania przesłanek nabycia odprawy emerytalnej w art. 92¹ k.p., a ich istotna i odmienna treść normatywna sprowadzała się do korzystniejszego uregulowania wysokości odprawy.

Zatem do pracowników samorządowych nie ma zastosowania art. 92¹ k.p. tylko w takim zakresie, w jakim ich prawo do odprawy emerytalno - rentowej normuje art. 38 ust. 3, 4, 5 ustawy z 2008r. o pracownikach samorządowych.

Zważywszy jednak na to, że unormowanie wynikające z ust. 3 art. 38, w myśl którego jednorazowa odprawa przysługuje w związku z przejściem na emeryturę lub rentę z tytułu niezdolności do pracy, jest tożsame z regulacją zamieszczoną w kodeksie pracy, przy rozwiązywaniu problemów interpretacyjnych, powstających na tle tego unormowania szczególnego, uzasadnione jest uwzględnienie wypowiedzi judykatury na temat art. 92¹ k.p.

Dlatego pojęcie przejścia na rentę z tytułu niezdolności do pracy, jakim posługuje się przepis art. 38 ust. 3 ustawy z 2008 r. o pracownikach samorządowych, nie może być rozumiane inaczej niż zamiana statusu pracownika lub

pracownika – rencisty, emeryta na status wyłącznie rencisty lub emeryta, nawet jeśli do nabycia prawa do świadczenia rentowego (emerytalnego), stwierdzonego decyzją organu rentowego (emerytalnego), dochodzi przed podjęciem zatrudnienia u pracodawcy, do którego uprawniony kieruje roszczenie o odprawę rentową (emerytalną) i bez względu na fakt pobierania tych świadczeń, przy czym oczywiście przesłankę nabycia prawa do odprawy stanowi związek między ustaniem stosunku pracy, a przejściem na rentę z tytułu niezdolności do pracy lub emeryturę.

Dodać jeszcze należy, że pozbawienie prawa do odprawy, jako należącej do uprawnień płacowych pracownika, może nastąpić jedynie w przypadku zajścia określonej normatywnie przeszkody, jaką niewątpliwie stanowi wcześniejsze skorzystanie z uprawnienia do tej odprawy.

Także nie było sporu, co do tego, że również pracownicy zatrudnieni na podstawie umów na czas określony są uprawnieni do nabycia prawa do odprawy, jeżeli istnieje związek pomiędzy ustaniem stosunku pracy, a przejściem na emeryturę.

Na wstępie dalszych rozważań wskazać należy, że odprawa emerytalna lub rentowa po zmianie kodeksu pracy ustawa z dnia 02.02.1996r. uzyskała charakter świadczenia powszechnego przez wprowadzenie do kodeksu pracy art. 92¹ §1 k.p., a z którego to przepisu wynika oczywista intencja ustawodawcy, że każdy pracownik, który przestaje być pracownikiem i w związku z tym, że przechodzi na emeryturę lub rentę powinien otrzymać odprawę z tego tytułu przynajmniej raz w życiu.

Pozbawienie zaś powoda, jak to już podniesiono, świadczenia mogłoby nastąpić w razie zaistnienia przeszkody określonej wyraźnie w przepisach prawa pracy, a tak nie jest w przypadku powoda.

Okolicznością bezsporną było w tej sprawie i to, że powód T. S. nigdy nie uzyskał ani odprawy rentowej ani tym bardziej emerytalnej.

W utrwalonym orzecznictwie przyjmuje się, że pracownik nabywa prawo do odprawy emerytalnej lub rentowej wówczas, gdy staje się emerytem lub rencistą w związku z ustaniem stosunku pracy, przy czym związek ten może być rozmaicie pojmowany.

Niewątpliwie może być to związek przyczynowo - skutkowy, ale wystarczy także związek czasowy lub funkcjonalny, który zostaje zachowany, jeżeli ustaniu stosunku pracy towarzyszy nabycie prawa do emerytury.

Decydujące znaczenie dla nabycia prawa do odprawy emerytalnej ma, zatem przejście na emeryturę połączone z definitywnym ustaniem stosunku pracy, czyli **zmiana pracowniczego statusu prawnego na status emeryta** przez pracownika, który **w związku z ustaniem stosunku pracy korzysta z uzyskanych uprawnień emerytalnych.**

Zauważyć należy także, że powołany przepis art. 92¹ k.p. nie wyklucza istnienia przedmiotowego związku w przypadkach, w których nabycie uprawnień emerytalnych lub rentowych poprzedza ustanie stosunku pracy.

Ani bowiem nabycie przez pracownika prawa do emerytury, ani przyznanie świadczenia czy jego wypłata nie stanowią zdarzeń powodujących ustanie zatrudnienia.

Nabycie, zatem uprawnień emerytalnych nie tylko może następować po dacie ustania stosunku pracy, ale także może je poprzedzać.

Może być, bowiem i tak, że pracownik pobierający emeryturę w czasie nieprzerwanie trwającego stosunku pracy przechodzi, więc na emeryturę dopiero po ustaniu tego zatrudnienia.

Zauważyć w tym miejscu należy, że status emeryta nie dyskwalifikuje z prawa do pojęcia ponownego zatrudnienia u tego samego czy też innego pracodawcy.

Przejściem na emeryturę lub rentę jest zmiana statusu pracownika lub pracownika emeryta lub rencisty na status wyłącznie emeryta lub rencisty. Następuje ono zawsze i tylko przez rozwiązanie stosunku pracy dopóki, bowiem trwa stosunek pracy osoba pobierająca emeryturę lub rentę nie przestaje być pracownikiem.

Ani nabycie przez pracownika prawa do emerytury lub renty, ani przyznanie świadczenia, ani nawet jego wypłata nie stanowią zdarzeń powodujących ustanie zatrudnienia.

W ocenie Sądu, istnienie w tej sprawie opisywanych związków pomiędzy „przejściem powoda na emeryturę”, a ustaniem stosunku winno być, także dla stron, oczywiste i wynika wprost z poprawnie ustalonego stanu faktycznego, ponieważ ani powód, ani też pozwany w swych pismach zdarzeń tych nie opisali w sposób wyczerpujący.

Zatem jeszcze raz przypomnieć trzeba, że Ostatnie dwie umowy zawarte z powodem obejmowały okresy: od dnia 15.10.2014r. do dnia 29.04.2015r. oraz od dnia 01.10.2015r. do dnia 30.04.2016r.

Powód T. S. urodził się w dniu (...) i w dniu 30.07.2015r., a więc po ukończeniu 65 roku życia i przed ukończeniem 66 lat, złożył on w ZUS Inspektoracie w Ż. wniosek o przyznanie mu emerytury.

Z uwagi na to, że emerytury nie przyznano powodowi i nie została w tym zakresie wydana jeszcze jakakolwiek decyzja ZUS, w dniu 21.09.2015r., T. S. złożył podanie do Dyrektora Szkoły Podstawowej w I. o ponowne przyjęcie go do pracy w charakterze palacza centralnego ogrzewania na sezon grzewczy 2015/2016, które zostało pozytywnie rozpatrzone i w dniu 01.10.2015r. strony zawarły umowę o pracę na okres do dnia 30.04.2016r., a w dniu 07.10.2015r. lekarz stwierdził brak przeciwwskazań do podjęcia przez powoda pracy.\

Po zawarciu tej ostatnie umowy o pracę z pozwaną, od dnia 01.10.2015r., powód T. S. przystąpił do pracy, a w następnym okresie stan jego zdrowia uległ pogorszeniu i był on niezdolny do pracy **od 30.11.2015r. do 30.04.2016r.**, to jest do końca trwania umowy.

Bezspornym jest to, że od dnia 30.11.2015r. do dnia 13.12.2015r. wypłacano powodowi wynagrodzenie chorobowe, a od dnia 14.12.2015r. do dnia 30.04.2016r. zasiłek chorobowy.

Od momentu pogorszenia stanu zdrowia, powód leczyl się nieprzerwanie z powodu kilku schorzeń, ostatni był hospitalizowany od 15.05.2016r. do 17.05.2016r., poprzednie jego okresy leczenia obejmowały: grudzień 2015r. – styczeń, luty i marzec 2016r. Ostatecznie, orzeczeniem (...) ds. Orzekania o Niepełnosprawności z dnia 01.03.2016r. zaliczono powoda do znacznego stopnia niepełnosprawności, uniemożliwiającego mu podjęcie i kontynuowanie pracy, który to stopień niepełnosprawności zaistniał od dnia - **29.12.2015r.**

Dopiero wówczas i w okresie niezdolności do pracy oraz pozostawania przez powoda w stosunku pracy z pozwaną, w dniu 03.12.2015r., ZUS wydał decyzję, po rozpatrzeniu ponownego wniosku powoda z dnia 29.10.2015r., którą przyznał powodowi prawo do emerytury wraz z rekompensatą od 07.07.2015r., to jest od osiągnięcia wieku emerytalnego. Od tego czasu – od grudnia 2015r. – powód miał ustalone prawo do emerytury i posiadał „niejako podwójny status” – pracownika i emeryta.

Łączący strony stosunek pracy wygasł z upływem czasu, na który strony zawarły umowę, to jest z dniem 30.04.2016r.

Po tej dacie powód jest niezdolny do pracy, leczyl się i będzie się nadal leczyl, a ponieważ miał już ustalone prawo do emerytury, nigdzie już nie podjął pracy i pozostaje jedynie emerytem, a więc przeszedł, w rozumieniu powołanych przepisów, na emeryturę.

W orzeczeniach Sądu Najwyższego wielokrotnie przy tym wskazywano i podkreślano, iż do nabycia prawa do odprawy emerytalnej lub rentowej nie jest konieczne, aby był rozwiązany stosunek pracy „**z powodu przejścia na emeryturę lub rentę**”. Przyczyna rozwiązania stosunku pracy nie ma wpływu na prawo do odprawy, prawo do niej należy wiązać **z ustaniem**, nie zaś z rozwiązaniem stosunku pracy.

Istotne jest tylko istnienie związku czasowego. Związek ten zachodzi w przypadku przejścia na emeryturę lub rentę bezpośrednio po ustaniu stosunku pracy i nie można jednak wykluczyć tego związku w przypadku, gdy od tej chwili mija pewien czas. Przy ocenie łączności pomiędzy zdarzeniem w postaci rozwiązania stosunku pracy, a nabyciem przez pracownika uprawnień emerytalnych lub rentowych nie można tracić z pola widzenia ważnej okoliczności, że to właśnie rozwiązanie stosunku pracy doprowadziło do skorzystania przez pracownika z przysługującej mu odprawy (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 02.12.2004r. (...).53/04 OSNP 2005/13/191).

Związek czasowy zatem w tej sprawie bez wątpienia został zachowany.

Bezsprzeczną okolicznością wynikającą z materiałów dowodowych zgromadzonych w tej sprawie, okolicznością faktyczną, którą pozwany w żaden sposób nie kwestionował, a tutaj na nim spoczywał ciężar dowodzenia, jest to, że niezdolność powoda do pracy powstała w okresie pozostawania przez strony w ostatnim stosunku pracy – w grudniu 2015r., a więc w dacie, kiedy stosunek pracy jeszcze istniał i powód niezdolny do świadczenia pracy „przeszedł” na emeryturę, która stanowi obecnie jego jedyne źródło utrzymania.

Biorąc pod uwagę powyższe okoliczności Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda należną mu, w ocenie Sądu, odprawę rentową, której wysokość była bezsporna (pkt I wyroku).

Powód w niniejszym postępowaniu nie domagał się odsetek.

Wyrokowi nadano rygor natychmiastowej wykonalności zgodnie z art. 477²§1k.p.c., to jest do kwoty jednomiesięcznego wynagrodzenia.

O kosztach Sąd orzekł, na podstawie art. 102 k.p.c.